

**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА
НА ТП „ДГС - БРЕЗНИК“
(в изпълнение на Критерий 4.5 от националния FSC-стандарт)**

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ И МЕРНИ ЕДИНИЦИ В ТЕКСТА

АД	Акционерно дружество
БТ	Бюро по труда
ГФ	Горски фонд
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ДГС	Държавно горско стопанство
ДФ	Държавен горски фонд
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЗГ	Закон за горите
ЗТ	Защитена територия
ИАРА	Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
ИЦ	Информационен център
КНСБ	Конфедерация на независимите синдикати в България
ЛТУ	Лесотехнически университет
ГСП	Горскостопански план
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НАП	Национална агенция по приходите
НДГП	Недървесни горски продукти
НОИ	Национален осигурителен институт
НП	Национален парк
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОСВ	Оценка на социалното въздействие
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РДГ	Регионална дирекция по горите
СЛРБ	Съюз на ловците и риболовците в България
FSC	Forest Stewardship Council (Съвет за стопанисване на горите)
SWAT	Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
дка	декар (1 дка = 1000 м ²)
ха	хектар (1 ха = 10 дка)
м³	кубически метър
с.	село

Понятия, използвани в доклада

Оценка на социалното въздействие	Процес на анализ, мониторинг и управление на желаните и нежелани социални последици, както позитивни така и негативни, резултат на планирани интервенции (политики, програми, планове, проекти) и всякакви процеси на социална промяна в резултат на тези интервенции. Основната му цел е да доведе до по-устойчива и хармонична биофизична и човешка околна среда.
Заинтересовани страни	Човек или организация, които имат законен интерес от дейността на ТП „ДГС-Брезник“. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, анализи и др.
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търси се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно (6-10 души). Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

I.1. ОБЩИ СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА РЕГИОНА

ТП „ДГС – Брезник“ попада изцяло на територията на община Брезник. Броят на населението в община Брезник е 6 926 жители, разпределени в 35 населени места.

Населението в трудоспособна възраст съставлява 52,5 %. Общината разполага с две учебни заведения – средно училище в гр. Брезник и основно училище в с. Ноевци.

Като цяло демографското развитие на общината очертава няколко важни тенденции – висок темп на намаляване на населението; ниска раждаемост и висока обща смъртност, определящи висок отрицателен естествен прираст; намаляване на потенциала на трудоспособното население, обезлюдяване на села и значителна територия.

След 10 години при сегашния темп на развитие на демографските процеси, населението на общината ще намалее да следните стойности: 6100 – 6200 души. Селата с население до 50 жители ще съставляват 65 – 70 % от общия брой, а някои от тях ще получат статут на махали.

В основата на описаните демографски тенденции стоят социално-икономическите фактори, които се проявяват на областно и национално равнище.

Като цяло, инфраструктурната изграденост на Брезник е сравнително добра, в това число – техническата и социалната.

I.2. МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОБЩИНАТА

Стопанското ползване на горите не е сред основните приоритети на Община Брезник поради неголямото количество площи – общинска собственост. Част от тях попадат в лесопарк „Бърдото“ над град Брезник и имат значение за осигуряване на благоприятна среда за развитието на туристическа дейност, поради което се обръща особено внимание на тяхното опазване и се планира екологосъобразно ползване и възпроизводство на горските ресурси.

Природните и културните дадености са благоприятни за развитието на вътрешен и международен туризъм. В местността „Пусто Гърло“, землище на с. Гърло, общ. Брезник, се предвижда рехабилитация на път и отваряне за посетители на уникален мегалитен-храм кладенец, датиращ от преди новата ера. В последните години се възстановяват множество храмове и манастири, поради което на територията на общината силно се развива и религиозния туризъм.

Основните очаквания на обществото към горския сектор, в частност ТП „ДГС-Брезник“:

- Устойчиво управление на наличния ресурс;
- Задоволяване на нуждите на местното население от дърва за огрев;

- Справяне с проблема с незаконните сечи;
- Осигуряване на суровина за местните дървопреработвателни предприятия;
- По-тясно интегриране на целите свързани с управление на горите с другите приоритетни сектори на местната икономика, най-вече туризма.

I.3. ЮРИДИЧЕСКИ СТАТУТ НА ТП „ДГС-БРЕЗНИК“

ТП „ДГС - Брезник“ е териториална структура на ЮЗДП ДП – Благоевград за осъществяване стопанисването на държавните горски територии и охраната на горите и земите от горските територии. ЮЗДП ДП – Благоевград е самостоятелно юридическо лице със статут на държавно предприятие по силата на чл. 163 от ЗГ. Съгласно ЗГ, основният предмет на дейност ТП „ДГС - Брезник“ е:

Съгласно Закона за горите (ЗГ), основният предмет на дейност на ДГС включва:

1. изпълнение на горскостопанските планове за горските територии - държавна собственост;
2. изпълнение на ловностопанските планове в държавните горски стопанства;
3. изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии - държавна собственост, предвидени в планове за управление на защитени територии;
4. организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии - държавна собственост;
5. организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия;
6. поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
7. организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии - държавна собственост;
8. създаване на нови гори върху земеделски територии;
9. опазване на горските територии - държавна собственост;
10. предоставяне и извършване на обществени услуги.

ТП „ДГС-Брезник“ има правомощията да осъществява и други дейности, възложени от ЮЗДП ДП гр.Благоевград, в т. ч. туристическа, рекламна, външнотърговска и др. дейности.

ТП „ДГС - Брезник“ се управлява от директор, назначен с договор за управление от ЮЗДП ДП – Благоевград за срок от 5 години.

I.4. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТП „ДГС-БРЕЗНИК“ И УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

ТП „ДГС – Брезник“ носи името на едноименния град, в който се намира и административното му седалище. Град Брезник е общински и административен център. На североизток граничи с ТП ДГС „Сливница“, на югозапад – с ТП ДГС „Земен“, на югоизток – с ТП ДГС „Радомир“ и на северозапад – с ТП ДГС „Трън“. Общата площ на стопанството е 13430,1 ха.

Разпределението на общата площ на ДГС по вид на земите е посочено в Таблица N 1

Таблица N 1: Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	%	Площ, ха
Залесена площ	86,0	11543,8
Незалесена площ за залесяване	6,6	885,5

Недървопроизводителна площ	7.4	1000,8
Общо:		13430,1 ха

Разпределението на залесената площ по вид на горите е дадено в Таблица N 2

Таблица N 2: Разпределение на залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ, ха
Иглолистни	5747,4
Широколистни високостъблени	1063,9
Широколистни издънкови	4283,4
Нискостъблени	449,1
Общо:	11543,8 ха

Естествената растителност в подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела – М-II-1, е представена от чисти и смесени издънкови насаждения от бук, габър и дъбове, с участие в състава единично или с 1-2 десети на много други дървесни видове, като клен, мъждрян, липи, трепетлика и др., които са техни спътници. Голяма част от създадените в резултат на залесителната дейност иглолистни култури, се намират в този подпояс.

Естествената растителност в подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч – М-II-2, е представена главно от чистите и с преобладаване на бук, издънкови и семенни насаждения. Издънковите насаждения се отличават с добър растеж – производителността е предимно I-III бонитет. Семенните букови насаждения са предимно от II и III бонитет. Единично в състава на буковите насаждения се срещат габър, зимен дъб, клен и др. Подлесът тук е най-вече от леска и шипкови храсти. В този подпояс създадените култури са боровите – главно бял бор и по-ограничено черен бор.

Общият запас на стопанството се оценява на 1856460 м³ (с клони), а размерът на допустимото ползване е 349470 м³.

Стопанисването на горите на територията на ДГС се основава на 10-годишен Горскостопански план (ГСП), изготвен през 2015 г. от „Пролес Инженеринг“ ООД, гр. София. Основни цели на стопанисването на горите с дървопроизводителни и средообразуващи функции е постигането на максимално по количество и качество производство на строителна дървесина от единица площ, съобразно икономическите потребности и възможностите за най-рационално използване на типовете горски месторастения. Наред с това трябва да се запазят и увеличат защитните, водоохранните и другите полезни функции на гората. Така поставената цел се очаква да бъде постигната по пътя на ускорено по естествен и изкуствен път възобновяване на горите, чрез правилно извеждане на възобновителните и отгледните сечи, чрез залесяване на голите площи и невъзобновени сечища, чрез регулиране на пашата и опазване на гората.

В горите в защитните, рекреационните и защитените територии, главната цел на стопанисването е непрекъснато увеличаване на качеството на дървостойките в зависимост от основното им предназначение – водоохранно, защитно, курортно и други – чрез провеждане на диференцирани мероприятия. В тези гори ползването на дървесина е определено като второстепенна задача. В защитените гори – природните забележителности – основната цел е запазване на естествената растителност. За семепроизводствените насаждения целта е да се осигури максимално производство на семена с високо качество.

I.5. ВИДОВЕ СОБСТВЕНОСТ

Възстановяването на собствеността на горите и земите от горските територии на територията на ТП „ДГС-Брезник“ на този етап се счита за приключило. Разпределението на територията по вид на собствеността, е представено в Таблица N 3.

Таблица N 3: Територия и дялове по вид на собствеността на ТП „ДГС-Брезник“

Вид собственост	Територия (ха)	Дял (%)
Държавна	9250,6	68.9
Общинска	1730,1	12.8
Частна на физически лица	1727,3	12.9
Частна на юридически лица	722,1	5.4
ОБЩО:	13430,1	100 %

I.6. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП „ДГС-БРЕЗНИК“

Списък на идентифицираните заинтересовани страни за ТП „ДГС-Брезник“ е представен по-долу. Той не претендира да е изчерпателен, затова основните взаимодействия са анализирани за групите заинтересовани страни.

Местно самоуправление

Общинска администрация Брезник

Държавни структури

Регионална дирекция по горите - Кюстендил

Областна администрация - Перник

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Регионална инспекция по околна среда и води – Перник

Басейнова дирекция Западнобеломорски район – Благоевград

Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ - Брезник

Районно управление „Полиция“ - Брезник

Общинска служба по земеделие - Брезник

Бюро по труда

Фирми от горския сектор

Фирми, ангажирани в дърводобива

Фирми, ангажирани в търговията с дървесина

Фирми, ангажирани в лесокултурни дейности

Фирми, ангажирани в добива/ изкупуването на НДГП

Дървопреработвателни предприятия

НПО

Сдружение „ЛРД Сокол“ - гр. Брезник

Социални сдружения - Читалище „Просвещение - 1870“

Недържавни собственици на земи и гори от горските територии

Физически лица

Община

Религиозни организации

Юридически лица

Религиозни общности

Църковни настоятелства

Туристически бизнес

Хотел-ресторант „Бърдото“

Хижа „Брезите“

Комплекс „Фън спорт“ – с. Конска

Местно население

Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба

I.7. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Както бе споменато по-горе дейностите на ТП „ДГС-Брезник“ са регламентирани в Закона за горите и прецизирани в Горскостопанския план (ГСП). В Таблица N 4 е дадено възможното въздействие от осъществяваните дейности върху отделните групи заинтересовани страни. Би следвало да се има в предвид, че взаимодействията могат да бъдат както отрицателни, така и положителни.

Таблица N 4: Видове дейности на ТП „ДГС-Брезник“ и групи заинтересовани страни, с които си взаимодейства при изпълнението им

Дейност	Взаимодействие
Управление на горите от ДГФ	Всички
Възпроизводство на горите и земите от ДГФ и извършване на свързаните с това дейности	Местно население Община Фирми ангажирани в лесокултурни дейности
Ползване на дървесина и търговия	
• Търгове за добив и продажба на дървесина	Фирми, ангажирани в дърводобива Фирми, ангажирани в търговията с дървесина Дървопреработвателни предприятия
• Дърва за огрев за местното население и социално слаби граждани	Община Местно население НПО
Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях	
• НДГП	Фирми, ангажирани в добива/изкупуването на НДГП Събирачи на недървесни горски продукти за лична употреба
• Паша на животни	Местно население
Охрана на горите и земите от ГФ	Държавни структури Община Недържавни собственици Местно население Частни лесовъди
Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия	Държавни структури Община Недържавни собственици Местно население
Стопанисване и ползване на дивеча	СЛРБ

в дивечовъдните участъци, и опазване на дивеча и рибното богатство	Ловно стопански сдружения и ловни дружини
Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях	Местно население Община НПО
Организиране и провеждане на лесозащитни и противоерозионни мероприятия	Държавни структури Община Местно население
Създаване на гори върху земеделски територии	Община Местно население
Придобиване на гори и земи от ГФ	Община Местно население Туристически бизнес
Други	

I.7.1. Управление на горите от държавните горски територии

Общото мнение и оценка е, че ТП „ДГС-Брезник“ върши добре своята работа, има стриктен и строг контрол върху всички дейности. Цялостното отношение на всички групи заинтересовани страни, с които са проведени срещи, към дейността на горското стопанство е по-скоро позитивно. Много от тях гледат на ДГС като гарант за запазване на ресурса за идните поколения.

В процеса на одобряване на ГСП, според изискванията на закона, са правени две лесоустройствени съвещания, на които са поканени и присъствали основните заинтересовани страни (документирано с протоколи).

Мнението на служителите като цяло е, че изготвеният ГСП е сравнително качествен.

Информация от ГСП по конкретни въпроси свързани със стопанисване на недържавните гори се предоставя срещу минимално заплащане. По принцип ГСП може да се ползва на страницата на ИАГ, като достъпът е свободен. На база на проведените разговори с различни заинтересовани страни не бе констатиран проблем с достъпа до ГСП.

ТП „ДГС-Брезник“ има утвърден механизъм за постъпване и разглеждане на оплаквания, мнения, коментари и препоръки от страна на заинтересованите страни. Отделно от това на видно място е поставена кутия за жалби, сигнали, оплаквания. В случай на постъпване на писмо, ДГС е длъжно да го разгледа и отговори в писмен вид. Стопанството води специален регистър за подобни сигнали.

ТП „ДГС-Брезник“ не е страна по съдебни дела.

ТП „ДГС-Брезник“ е обект на регулярен одит от страна на Дирекция „Вътрешен одит“ на ЮЗДП и НАП. По специфичните проблеми, свързани с управлението на горските територии, непрекъснат е контролът от страна на ИАГ и РДГ – Кюстендил. Всичко това е допълнителна гаранция за коректността на предприеманите от ДГС действия.

I.7.2. Възпроизводство на горите и свързаните с това дейности

Провежданите лесокulturни дейности – почвоподготовка, залесяване, отглеждане на горските култури е финансирано от Фонд „Инвестиции в горите“. Отглеждането на млади насаждения се финансира от стопанската дейност. Естественото възобновяване в района е добро, поради което площите за залесяване са малки. Това от една страна е икономически по-ефективно, а от друга и по-природосъобразно. През 2018 година на територията на стопанството са залесени 174 декара.

Горски разсадник „Старият яз“ е предназначен главно за производство и доотглеждане на декоративни фиданки за продажба. Използваните в него препарати за

растителна защита са съобразени със списъка на забранените за използване химически вещества в сертифицирани гори.

На този етап не са идентифицирани практики, свързани с възпроизводството на горите, които да имат негативно влияние в социален аспект. Както навсякъде, и тук - дейностите по залесяване се ползват с висока обществена подкрепа.

I.7.3. Ползване на дървесина и търговия

Ползването и търговията с дървесина е една от основните дейности, с които по традиция горските стопанства се отъждествяват от обществото. Дейностите по дърводобива в ТП „ДГС-Брезник“ могат да бъдат разделени на:

- Процедури за добив и продажба на добита дървесина;
- Процедури за продажба на стояща дървесина на корен.

Средно годишното ползване е регламентирано в ГСП и количествата са посочени в Таблица N 5.

Таблица N 5: Средно годишно ползване по ГСП

Площ	Стояща маса	Едра строителна дървесина	Средна	Дребна	Дърва
553.7 ха	34947 м ³	4433 м ³	11285 м ³	1678 м ³	10586 м ³

Съобразно общата насока за стопанисване, целите, дървесните видове, насажденията и тяхната продуктивност, типове месторастения и други, горите с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции са групирани в 11 стопански класа.

Голяма част от местното население използва дърва за огрев за отопление и/или готвене. Средно годишно на местното население се предоставят около 3116 плътни м³ дърва за битови нужди. Според оценката на ДГС, а и на останалите заинтересовани страни нуждите са задоволени. Въз основа на ГСП, ежегодно с годишния план за сечите, ДГС определя количествата и местата за добив на дърва за огрев. Дървата се добиват чрез възлагане на фирми. Нуждаещите се лица закупуват дървата за огрев от временен склад, след подаване на заявление в ТП „ДГС-Брезник“.

В общината не са постъпвали оплаквания относно предоставяните дърва за местното население.

От страна на местните хора няма сериозни оплаквания по отношение на предоставяните количества на дърва за огрев и строителен дървен материал. От страна на ДГС е налице разбиране по отношение закъснели заявки и допълнително заявени количества.

През последните години не са предоставяни дърва за социално слаби лица по програми на МТСП.

I.7.4. Ползване на недървесни и други горски продукти и търговия с тях

Дейността на ТП „ДГС-Брезник“, свързана със страничните ползвания на горите включва:

- Издаване на разрешителни за събирането на НДГП (гъби, горски плодове, билки, шишарки);
- Регламентиране на места за паша на животни (овце, крави, кози).

В населените места в териториалния обхват на ТП „ДГС-Брезник“ събирането и изкупуването на НДГП не представлява устойчив поминък за местното население. НДГП се събират предимно за лична консумация. Основно се събират гъби – манатарка и пачи крак, билки - жълт кантарион, бял равнец и др., иглолистни шишарки и др.

По отношение на пашата – собственици на животновъдни ферми подават заявления за отдаване под наем на площи от ДГТ за пасища.

I.7.5. Охрана на горите и земите от горските територии

Една от основните функции на ТП „ДГС-Брезник“, при това със сериозно социално измерение, е осъществяването на опазване на горите и контрол върху горскостопанската дейност. Опазването се осъществява върху горите – държавна собственост и горите – недържавна собственост с големина до 2 ха, както и върху водните обекти съобразно Закона за рибарството и аквакултурите. Контролната дейност се осъществява по отношение на всички дейности в горските територии, както и върху съхранението, транспортирането и преработването на дървесина и недървесни горски продукти, като обект на контрол са всички организации и граждани, изпълняващи дейност в горите.

Дейността на служителите на ДГС по отношение на контрола и охраната на дейностите в горите включва:

- опазване на горски територии от незаконни ползвания и увреждания;
- контрол за спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите, опазването на съоръжения, сгради, гранични и други знаци и обекти;
- проверка на всички документи за сеч, паша, лов и други ползвания от горите;
- контрол за спазването на противопожарните правила, а при пожар предприемане на действия за неговото ограничаване и потушаване;
- контрол за появата на болести, вредители и други повреди;
- опазване на защитените видове животни и растения и контрол за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони;
- сигнализиране органите на Министерството на вътрешните работи при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите, и съдействие за тяхното разкриване;
- издаване на предписания при констатиране на пропуски и нарушения;
- издаване на разпореждания за спиране и прекратяване на дейности при констатиране на нарушения в горските територии;
- задържане на вещите - предмет на нарушения, както и вещите, които са послужили за тяхното извършване;
- уведомяване органите по Закона за устройство на територията за извършване на незаконно строителство в горските територии;
- спиране на превозни средства, които превозват дървесни и недървесни горски продукти, за проверка на техния произход.

При констатиране на нарушение, служител на ДГС съставя акт за установяване на административно нарушение. Същите се изпращат по компетентност в РДГ – Кюстендил за издаване на наказателно постановление, а при осъществен състав на престъпление по чл. 235 от НК се информира и прокуратурата. Събираемостта на наложените санкции е ниска.

I.7.6. Организиране и провеждане на противопожарни мероприятия

През последната година сериозни пожари не е имало. През 2018 г. са регистрирани 2 бр. горски пожара с обща площ 4 дка, които са били ограничени и не са представлявали проблем. Една от причините за това е добрата организация на местно ниво, както и добрата координация между отговорните институции, в която основна роля играе ДГС.

Дейността по охраната на горите от пожари се осъществява съвместно с общинската администрация. Наред с това доброто взаимодействие с дърводобивните фирми от региона е довело да изразената от тяхна страна готовност да се включат с техника и жива сила в случай на пожари. ДГС разполага с високопроходим специализиран автомобил, който покрива нуждите не само на стопанството, но и активно участва при потушаване на горски пожари в съседни стопанства.

I.7.7. Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях

При изготвяне на настоящето проучване не са идентифицирани негативни въздействия във връзките между ДГС и Регионалната инспекция по опазване на околната среда и води (РИОСВ) – Перник, която е принципалът в осъществяването на контрол по отношение опазването на биоразнообразието и управлението на защитени територии.

Като цяло в рамките на общината сред заинтересованите страни бе идентифицирано сравнително слабо осъзнаване на проблемите свързани с опазване на биоразнообразието. Все още има тенденция да се мисли, че опазването на биоразнообразието и природата като цяло е по-скоро пречка отколкото възможност за развитие. Именно в промяната на тези нагласи може да се очаква една по-активна роля от страна на ДГС.

I.7.8. Придобиване на гори и земи от горските територии

В района няма развит пазар на горски имоти поради сериозните ограничения в Закона за горите за промяна на предназначението им. Собствениците на гори отдават единствено ползването на дървесина в имотите си на търговци, лицензирани по чл. 241 от Закона за горите за добив на дървесина в горските територии. Във връзка с издадена Заповед № РД-49-267/13.07.2016 год. на министъра на земеделието и храните за закупуване от държавата на малки горски имоти - собственост на физически лица, през 2017 год. ТП „ДГС-Брезник“ закупи един имот в землището на с. Непразненци, общ. Брезник, с площ от 1,750 дка.

I.8. ПОЛИТИКА НА НАЕМАНЕ, ОБУЧЕНИЕ И ЗАЩИТА НА ИНТЕРЕСИТЕ НА ПЕРСОНАЛА

Броят на служителите в ТП „ДГС-Брезник“ е 28, от които 10 жени и 18 мъже. Повечето от служителите, които имат трудовоправни отношения с ДГС са местни хора и хора от региона, което прави ДГС един от значимите работодатели в региона.

Едно от необходимите условия за постъпване на работа е наличието на специализирано образование – средно специално (лесовъдско или икономическо) и/или висше (лесовъдско, икономическо, юридическо) в зависимост от заеманата длъжност. Към настоящия момент в ДГС работят 6 инженера по горско стопанство и 10 техник-лесовъди. Текущото на кадри не се наблюдава.

Обезпечаването на кадри с висше лесовъдско образование към момента не е проблем. След постъпване на работа на работещите се предоставя длъжностна характеристика и преминават допълнително обучение по отношение изпълнението на конкретните им задължения по отношение осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие.

По отношение на повишаването на квалификацията, служителите на ДГС участват сравнително рядко и по-скоро спорадично в различни обучения. Липсва целенасочена политика главно в тази насока.

На полугодие се провежда съвещание – обучение по въпросите, касаещи лесозащитата, от лесозащитна станция София.

Регулярно се провежда съвещание по маркиране за лесовъдския състав. Също така юриконсултът и служителите, занимаващи се със счетоводство и контрол, участват в

специализирани курсове за информиране за последните промени в релеванното законодателство.

Ръководството на ДГС редовно участва в периодични срещи на централно ниво, на които то бива информирано за промените в горското законодателство. След това, на оперативни срещи информацията се свежда до познанието на останалите служители.

Периодично са организирани и други специализирани обучения.

При постъпване на работа и след това – веднъж годишно, се прави инструктаж по охрана на труда, за който се води отчетност в специални книги – за начален и периодичен инструктаж. През последните години инциденти със служители на ДГС не е имало.

Съгласно „Наредба № 3/15.02.2012 г. за определяне на вида, отличителните знаци, усвояването и реда за получаване, сроковете за износване на униформеното теренно облекло от служителите в ЮЗДП, нейните структури, специализираните териториални звена и държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ“ на служителите на ДГС се предоставя представително и униформено теренно облекло, а на работниците се предоставя работно облекло.

Като цяло основните оплаквания на служителите са свързани с остарелите транспортни средства.

I.9. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ В РЕГИОНА

Нагласите на дърводобивните и преработвателни фирми в района относно взаимодействията им с ДГС са изцяло положителни. Всеобщо изразено бе мнението, че се работи с служителите на ДГС са принципни при спазване на ЗГ и не толерират отделни търговци, с които да ограничават свободната конкуренция. Фирмите се явяват на търговете, организирани от ДГС, на свободни начала в условията на свободна конкуренция.

Ако поради едни или други причини, независещи от фирмите, сключен договор не може да бъде изпълнен, ДГС се отнася с разбиране и договорите се анексират. От своя страна фирмите също се отнасят с разбиране към ДГС – техните проблеми и изискванията, с които те трябва да се съобразяват. Между фирмите има конкуренция, но тя е лоялна.

Изключително позитивно се приема даденото право на ДГС да заделя до 30 % от лесосечния фонд за ползване от местните фирми.

Лошото състояние и на места липсата на горски пътища допълнително затруднява и оскъпява дърводобива. Поддържането на съществуващите и създаване на нови горски пътища обикновено е за сметка на ДГС. Понякога става и за сметка на фирмите.

Изискване при сключването на договори е работниците на фирмите да бъдат наети на трудови договори и да притежават необходимата квалификация.

I.10. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С НЕДЪРЖАВНИТЕ СОБСТВЕНИЦИ НА ГОРИ

Възстановяването на горите и земите от горските територии в района на ТП „ДГС-Брезник“ на този етап може да се счита за приключила. За разлика от други райони на страната тук няма постъпили искове от страна на общината за възстановяване на бивши гори, предоставени за временно ползване.

Преди национализацията на горите през 1946 – 1947 г. в района не е имало множество частни гори. Възстановените в момента като такива са самозалесили се земеделски земи, които в последствие са били устроени и включени в горския фонд. Парцелите са силно разпокъсани и малки (максимум 50 дка). Всички тези гори са маркирани на терен и устроени за сметка на държавата (ДГС).

I.11. УЧАСТИЕ НА ДГС В МЕСТНИ ИНИЦИАТИВИ

Въпреки липсата на регламентация и невъзможността за пряко участие в подпомагането на местното население, ДГС участва като активен партньор в редица местни инициативи. Така например ежегодно се подпомага, главно с предоставянето на дървен материал, организирането и провеждането на местния празник „Сурова“. ДГС се включва и в инициативи по залесяване с участие на местното училище, осигурявайки необходимите площи (предварително подготвени) и посадъчен материал.

I.11.1. Осигуряване на дърва за огрев и дървен материал за местното население

Това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ТП „ДГС-Брезник“. Поради високата степен на зависимост (почти 90%) на местното население от дърва за огрев и дървен материал, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора и общинска администрация към ДГС.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област. Такива биха възникнали ако, по една или друга причина се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал (напр. в резултат на сертификацията) или повишаване на цената за добиването им в следствие въвеждането на допълнителни мерки (вж. по-долу в текста). Не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена.

I.11.2. Осигуряване на поминък чрез дейности, свързани с горите.

Възможностите за трудова заетост в региона на ТП „ДГС-Брезник“ са добри. В последните години ТП „ДГС-Брезник“ увеличи обема на ползване на дървесина и лесокултурна дейност и фирмите - изпълнители изпитват нужда от работна ръка, но същата не може да бъде удовлетворена от местното население, поради което се наемат лица от други части на страната. Традиционното за региона животновъдство се увеличава в последните 10 години с помощта на европейските фондове и програми. Развитието на алтернативно земеделие и селски туризъм в региона, въпреки природните, културни и исторически дадености, все още набира скорост и не може да осигури достатъчно работни места.

I.11.3. Странични ползвания на горите

Данните от доклада показват, че местните хора не са зависими пряко от използването на горите като източник на НДГП. Такива в региона се събират по-скоро за лично ползване. В този смисъл в бъдеще не следва да се очаква конфликт в това отношение. Ако такъв възникне, то той по-скоро би бил свързан с недобросъвестен начин на събиране и унищожаване на тези ресурси.

Възможен би бил конфликт с фирмите, занимаващи се изкупуването на НДГП от гледна точка засилване на контрола от страна на ДГС. Както стана ясно, фирмите често злоупотребяват с даденото в закона право за свободно събиране за лични нужди. Въпреки това ДГС не бива да се притеснява от въвеждането на по-стриктни мерки, които не биха срещнали отпор от страна на обществото дори напротив.

I.11.4. Осигуряване на условия и територии за лов и риболов.

Ловът е традиционно занимание за местните хора. По всеобщо мнение в момента дивечът в региона се увеличава и за него се полагат необходимите грижи благодарение на дейността и усилията на ДГС и Сдружение „ЛРД Сокол“ - гр. Брезник.

I. 12. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ И ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИ ФИРМИ

Основните очаквания на частния дърводобивен бизнес са свързани най-вече с увеличаване на количествата и качеството и запазване на цените на добиваната от ДГС дървесина. Това би означавало повече работа и по-висока икономическа сигурност за тях.

Ако за местното население и администрация гората е стратегически регионален ресурс за постигане на социално-икономически просперитет, то частните фирми имат самочувствието на посредник между тях и реализацията на този потенциал. В този смисъл частният бизнес разглежда ДГС като съюзник и партньор и гледа на гората по-скоро като на източник на икономическа сигурност и перспектива за развитие.

Налице е очакване и желание за осигуряване на по-големи преференции за местните фирми, при организиране и провеждане на търговете за добив и продажба на дървесина. Съществува определено негативно отношение към едрите ползватели и особено силно изказано желание за осигуряване на защита от нелоялна конкуренция спрямо фирми от други региони. Липсват асоциации на местните дърводобивни и дървопреработвателни фирми, които да защитават интересите им, нещо повече – много от тях не виждат полза от подобно асоцииране.

Въпросът за цената на дървесината след сертифициране на горите в ДГС вероятно ще бъде основен и в най-голяма степен определящ отношението на частните фирми към сертификацията на горите изобщо. Въпреки че, съвсем разбираемо, очакванията на ДГС са свързани с повишаване на цените, неяснотата към момента и все още неосъзнатата нужда от закупуване на сертифицирана дървесина кара много фирми да бъдат доста предпазливи. Международните данни сочат, че в зависимост от търсенето, което за момента е ниско в България, цената на сертифицираните качествени сортименти може да бъде с около 20 % по-висока в сравнение с несертифицираната дървесина. Хипотетично, сертифицирането на горите може да доведе до появата на външна конкуренция, която както вече бе споменато е силно нежелана от местните фирми. При този сценарий ролята на ДГС като балансиращ фактор би бил от особено голямо значение. Най-устойчиво от тази гледна точка би било ДГС да стимулира местните фирми също да се сертифицират (по стандарта на FSC за веригата за доставки). И макар това да изисква допълнителни инвестиции за тях, добрата новина е, че основните печалби от сертифицирана дървесина се акумулират именно във веригата за доставки, там където се получава най-голяма принадена стойност към продукта.

Наред с цената на дървесината, друг важен въпрос свързан със сертифицирането на горите е по-стриктния контрол, който е въведен от ДГС. По подобен начин фирмите ще бъдат принудени да платят по-голяма цена от гледна точка спазването на екологичните извиквания - напр. използване на биоразградими горива, специални маслоабсорбиращи комплекти в случай на разливи на масло и др.

Неоспорими са обаче икономическите, социалните и екологични ползи от сертификацията.

II. СПЕЦИФИЧНИ ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИЯ ЕФЕКТ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП „ДГС-БРЕЗНИК“

Подобряването на социалният ефект от дейността на ТП „ДГС-Брезник“ изисква качествено нов тип ангажираност и ниво на работа със заинтересованите страни и особено местните хора в общността. Това може да се реализира в няколко главни направления.

ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ДЕЙНОСТТА НА ДГС

Високите оценки, дадени от заинтересованите страни на дейността и ръководството на ДГС не трябва да се приемат за даденост, а трябва да се доказват в ежедневната

дейност. В хода на изследването се набелязаха някои възможности за подобряване на дейността на ДГС по посока на:

- Диверсифициране на приходите на ДГС – Към настоящият момент приходите на ДГС са почти на 100 % зависими от продажбата на дървесина. Макар тази основна приходна част в бюджета да се запази, разнообразяването ѝ би дало значително по-голяма гъвкавост и повишаване на финансовите резултати. Едно от добрите намерения в тази насока е произвеждането на декоративен посадъчен материал в разсадника, търсеното на който непрекъснато се повишава. Друга възможна ниша е алтернативният туризъм в различните му ползи.
- Социални придобивки и икономическо стимулиране на работещите в ДГС. Биха могли да се преценят възможностите за повишаване на социалните придобивки (медицинско осигуряване, обучение и образование, работно облекло и др.) и икономическото стимулиране на работещите. Възможно е да се обсъди въвеждането на системи на управление, базирани на цели, при които заплащането на труда да бъде обвързано с изпълнението на поставените цели и постигнатите резултати и ефективност на труда. Възстановяването на възможността за извършване на специализиран труд извън работно време на лесовъдите, при спазване на принципа за избягване на конфликта на интереси би имало ролята на допълнително икономическо стимулиране на работещите в ДГС.
- Подобряване на контрола и охрана на дейностите в горите. Най-голям резерв в това отношение може да бъде открит в необходимостта от провеждане на обучение по отношение начина на провеждане на дейностите по ГСП и инструктаж по безопасност на труда на персонала на фирмите, с които се сключват договори за изпълнение на дейностите в горите. Друга налагаща се и от сертификацията мярка е въвеждането на задължително изискване за лично предпазно облекло в обектите, в които активно се работи и стриктен контрол върху ползването му. Разработването на процедури за действие при възникване на инциденти също би имало голямо значение.
- Прозрачност на провеждането на търговете и контрол върху ДГС. Въпреки липсата на проблеми в провеждането на търговете и законността на действията на служителите на ДГС, не трябва да се пренебрегва възможността за организиране на процедури чрез електронни платформи, което ще повиши доверието в законността на дейността в организацията.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С МЕСТНИТЕ ХОРА И СОЦИАЛНО СЛАБИТЕ В РЕГИОНА

Приобщаването на местните хора към изпълнението на дългосрочните цели на сертификацията, отглеждането и управлението на горите е дълъг процес. Осигуряването на подкрепа за местни инициативи, даването на отговор на въпросите, вълнуващи хората, задоволяването на определени техни нужди и потребности е от изключителна важност за навлизане на ДГС в живота на местните общности.

Към момента оценките, които хората дават на дейността на ДГС са много високи. Данните от доклада дават възможност да се дефинират някои от възможните подходи, които освен всичко останало, да се използват като стимул за участие на представители на местните общности в процеса на сертифициране и управление на горите. За да се запази тази оценка и да се гарантира участието на представители на местните хора в процеса на управление на горите след сертифицирането им е необходимо предприемането на стъпки в няколко насоки:

- Запазване на тарифните такси и количествата на дървата за огрев за местното население. Опасението от повишаване на цените на дървата за огрев след сертифицирането на горите е основното безпокойство сред местните хора. Трябва да се намерят всички възможни резерви и механизми за гарантиране на задоволяване на нуждите на местното население от дърва за огрев и строителен материал на сега съществуващите цени.

- Привличане на частните собственици на гори в процеса на управление на гората. Към момента частните собственици, не се чувстват съпричастни към сертифицирането на горите, това не ги интересува. Основният им интерес е свързан с извличане на максимална полза и евентуална печалба от собствеността им. За да бъдат привлечени частните собственици в управлението на горите им е необходимо преди всичко те да бъдат информирани, а след това да бъдат натоварени със съответните задължения.
- Работа с хората, ангажирани в събиране на НДГП. Въпреки малките обеми на събираните НДГП би било препоръчително организирането и провеждането на обучителни курсове за щадящи практики на събирането на гъби, билки, горски плодове и др. Целта на тези курсове ще бъде, както да се създадат определен набор от практически знания и умения у желаещите да се занимават с тази дейност, така и ще гарантира запазването и развитието на този ценен горски ресурс. Част от тази дейност включва и постоянен контрол на събирачите на терен и приемателните пунктове от страна на служителите на ДГС.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИ И ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИ ФИРМИ

Взаимодействието на ДГС с частните дърводобивни и дървопреработвателни фирми дава и някои допълнителни възможности за реализиране на повишен социален ефект в региона:

- Подпомагане и управление на процеса на браншово сдружаване. Наред със стимулирането на регистриране на местни фирми, следва с подкрепата на ДГС да стартира процес на регионални браншови срещи, на които с активното участие и медиация на представителите на РДГ и ДГС да се заложи началото на браншово сдружаване на дърводобивния и дървопреработвателен бизнес в региона. Осигуряването на начална подкрепа на дейността и организационното изграждане на подобни сдружения би дало на ДГС в по-късен етап ефективен инструмент за въздействие върху формирането на мнението на местните общности.

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

III.1. ОСНОВНИ СФЕРИ НА ИНТЕРЕС НА ОЦЕНКАТА ЗА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Оценка на дейностите на ТП „ДГС-Брезник“ и тяхното възможно негативно или позитивно въздействие върху заинтересованите страни

- Видове дейности и тяхната регламентация;
- Физически и/или юридически лица, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Общински и държавни структури, с които си взаимодействат при изпълнение на дейностите;
- Оценка на възможното негативно или позитивно въздействие от тези дейности.

Незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия

- Наличие на данни за незаконна сеч, заселване, браконьерство и други незаконни действия от местни и/или приходящи хора;
- Оценка на обема и възможното въздействие от тези дейности;
- Въведени системи и мерки за мониторинг и превенция.

Структура на собствеността, собственост и права за ползване, спорове върху собствеността и правото за ползване

- Структура на собствеността върху земята;
- Права за ползване и регламентация;
- Наличие/отсъствие на спорове върху собствеността и правото за ползване;
- Механизми за разрешаване на подобни спорове (ако има такива), вкл. за спиране на дейността в спорните райони;
- Участие и форми на контрол на различните собственици (ако има такива) в управлението на горите и дейностите в тях;
- Документирани процедури и правила за идентифициране и превенция на възможни заплахи към съседни земи и практики, вкл. исторически, архитектурни и културни ценности;
- Осигурен форми на достъп до горските ресурси за местни хора без собственост;
- Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора.

Наемане, обучение, здраве и сигурност на работещите и техните семейства и други услуги за общностите в или около ТП „ДГС-Брезник“

- Предимство на местните хора при наемане на работа;
- Подпомагане достъпа до основни услуги – здравни, образователни и др.;
- Познаване на спазване на основните законови изисквания за здраве и безопасност на труда;
- Система за спазване и изпълнение на тези изисквания;
- Обучение и оборудване, осигуряващо безопасни условия на труд;
- Документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт с регламентирани компенсации;

- Спазване на националното и международно трудово право, профсъюзи и колективни трудови договори.

Насърчаване на оптималното ползване и местна обработка на разнообразните горски продукти

- Дял на местните фирми, ангажирани в дейности, пряко или косвено свързани с дейността на ДГС;
- Регламентация на този вид взаимодействия.

Засилване и диверсификация на местната икономика, избягвайки зависимостта ѝ от единични горски продукти

- Информация за възможностите, ролята и потенциала, предлагани за използване на по-малко познати възможности на горите – НДГП, почивка и др.;
- Документирана оценка на тези възможности;
- Система за насърчаване използването на тези възможности от страна на местните хора и фирми.

Зачитане, поддържане и засилване на ценността на услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов

- Информация за услугите и ресурсите, свързани с гората, като речни басейни, лов и риболов;
- Включеност на тези услуги и ресурси в плановете за управление.

Обучение и супервизия на работещите в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП

- Документирано обучение на всички работещи в горите за осигуряване на правилно провеждане на дейностите по ГСП;

Въвеждане на изследванията и събраните данни, необходими за мониторинга на екологичното и социално въздействие от дърводобива и другите дейности

- Включване на данните в плановете за управление;
- Изграждане на консултативни органи за тяхното спазване.

Подходящи механизми за разрешаване на проблеми и осигуряване на справедливи компенсации в случай на загуба или повреда, засягащи законни или обичайни права, собственост, ресурси или средства за препитание на местните хора

- Провеждане на регулярни срещи с представители на местните общности и фирми за обсъждане на възможните екологични и социални въздействия;
- Наличие на мониторингови програми/системи, договорени с представители на местните общности и фирми

III.2. СПИСЪК НА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ТП „ДГС-БРЕЗНИК” И МЕСТНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

1. Инж. Петър Савев – директор на ТП „ДГС-Брезник”
2. Инж. Петя Стамова - зам.-директор на ТП „ДГС-Брезник”
3. Г-жа Валентина Генчова – гл. счетоводител на ТП „ДГС-Брезник”
4. Д-р Валери Величков – председател на Сдружение „ЛРД Сокол” - гр. Брезник
5. Г-н Стойо Гергинов – собственик на дърводобивно предприятие „ЕМОНА 2013” ЕООД
6. Г-н Стойчо Стоилов – собственик на дърводобивно предприятие „АКСИ” ЕООД
7. Г-жа Здравка Грозданова - собственик на дърводобивно и дървопреработвателно предприятие „ФОРЕСТ 09” ЕООД
8. Група местни хора (подбрани на случаен принцип)

III.3. СПИСЪК НА ОСНОВНИТЕ ДЪРВОДОБИВНИТЕ, ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНИТЕ И ФИРМИТЕ АНГАЖИРАНИ С ЛЕСОКУЛТУРНИ ДЕЙНОСТИ, С КОИТО ТП „ДГС-БРЕЗНИК” РАБОТИ

Дърводобив

1. „РОДОПСКИ БОР-2017” ЕООД, ЕИК 204469762
2. „АКСИ” ЕООД, ЕИК 113578254
3. „ГБ ЛЕС” ЕООД, ЕИК 205169789
4. „ЛЕС ТРЕЙДИНГ ДС” ООД, ЕИК 202597126
5. „ГРАОВО ТРАНС ЛЕС” ЕООД, ЕИК 205026022
6. „ДЪРВОДОБИВ БРЕЗНИК” ЕООД, ЕИК 202033928
7. „ЕМОНА 2013” ЕООД, ЕИК 202281320
8. „СИМОНА С 2011” ООД, ЕИК 201664038
9. „МОНИ 2015” ЕООД, ЕИК 203079236
10. „РАИАЛ ЛЕС” ЕООД, ЕИК 204319450
11. „РС ДОКТОР” ЕООД, ЕИК 201315570
12. „ФОРЕСТ 09” ЕООД, ЕИК 200671535

Дървопреработване

1. „Пелети Енергия” ООД, ЕИК 131355790
2. „ФОРЕСТ 09” ЕООД, ЕИК 200671535
3. „Аис Форест” ООД, ЕИК 202857093

Лесокултурни дейности

1. „Вива-Лес-02” ООД, ЕИК 131011316
2. „ОНКС” ЕООД, ЕИК 205277850